

Małgorzata Stanlik

**Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny
(IPET) dla dziecka z niepełnosprawnością
intelektualną w stopniu lekkim
w edukacji przedszkolnej**

Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny (IPET) dla dziecka z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji przedszkolnej

Arkusz wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania ucznia dotyczy:

Dziecko: Kacper, lat 4

Podstawa opracowania IPET-u: orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim (zespół Downa)

Podsumowanie oceny funkcjonowania ucznia na podstawie diagnoz cząstkowych

Ogólna sprawność fizyczna (motoryka duża)

Mocne strony dziecka: chłopiec porusza się samodzielnie, jeździ na rowerku – odpycha się nóżkami, rzuca, łapie i kopie piłkę, chętnie uczestniczy w zabawach ruchowych.

Słabe strony dziecka: obniżone napięcie mięśniowe.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze: kontynuowanie rehabilitacji ruchowej ukierunkowanej na normalizację napięcia mięśniowego.

Sprawność rąk (motoryka mała)

Mocne strony dziecka: Kacper manipuluje zabawkami, układa wieżę z klocków.

Słabe strony dziecka:

- Niska sprawność grafomotoryczna.
- Nieustalona formuła lateralizacji.
- Mała płynność i precyzja ruchów dłoni i palców.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Stosowanie wielokrotnych powtórzeń poleceń oraz demonstracji wykonywanego ćwiczenia.

- Wykorzystywanie naturalnych środków dydaktycznych podczas zajęć.
- Stopniowanie trudności; stosowanie zasady małych kroków.
- Podawanie poleceń w prostszej formie.

Zmysły (wzrok, słuch, czucie, węch, równowaga) i integracja sensoryczna

Mocne strony dziecka: Kacper reaguje na dźwięki otoczenia, odwraca głowę w kierunku ich źródła. Nawiązuje kontakt wzrokowy.

Słabe strony dziecka:

- Deficyty funkcji słuchowo-językowych.
- Niedobory rozwojowe funkcji wzrokowo-przestrzennych.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne.
- Usprawnianie zaburzonych funkcji percepcyjno-motorycznych.

Komunikowanie się oraz artykulacja

Mocne strony dziecka:

- Chłopiec rozumie i wypełnia proste polecenia.
- Wypowiada pojedyncze sylaby: ta, ma.
- Naśladuje dźwięki wydawane przez zwierzęta i pojazdy.

Słabe strony dziecka:

- Opóźniony rozwój mowy.
- Kacper nie nazywa prezentowanych obrazków, nie łączy desygnatu ze słowem.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Udział dziecka w terapii logopedycznej.
- Stwarzanie sytuacji umożliwiających komunikację werbalną.

- Wyjaśnianie układów artykulacyjnych.
- Stosowanie form zabawowych.
- Wykorzystanie różnorodnego materiału dydaktycznego stymulującego rozwój dziecka.

Sfera poznawcza (opanowanie technik szkolnych, zakres opanowanych treści programowych, osiągnięcia i trudności, pamięć, uwaga, myślenie)

Mocne strony dziecka: Kacper dłużej potrafi zająć się aktywnością, która w danej chwili go interesuje. Chętnie ogląda książeczki – potrafi wskazać, gdzie jest np. zwierzątko.

Słabe strony dziecka:

- Upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim.
- Trudności z utrzymaniem uwagi na wykonywanej czynności.
- Trudności w dostosowaniu się do poleceń niepopartych demonstracją.
- Zaniżona koordynacja wzrokowo-ruchowa.
- Chłopiec nie różnicuje kolorów i kształtów.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Stosowanie poleceń popartych gestem.
- Wykorzystywanie naturalnych upodobań dziecka w celu stymulacji jego rozwoju.
- Stosowanie wzmocnień niewerbalnych i werbalnych.
- Wzmacnianie ciekawości poznawczej.
- Dostosowanie wymagań do możliwości percepcyjnych dziecka.

Sfera emocjonalno-motywacyjna (radzenie sobie z emocjami, motywacja do nauki i pokonywania trudności itp.)

Mocne strony dziecka: dziecko jest pogodne, zainteresowane otoczeniem.

Pozytywnie reaguje na nowe, interesujące zabawy, potrafi poprosić o pomoc.

Słabe strony dziecka: słaba motywacja do pokonywania trudności (szybko rezygnuje w obliczu niepowodzenia). Duża przerzutność uwagi.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Pomoc psychologiczna.
- Dostrzeganie wysiłku dziecka włożonego w osiągnięcie pożądanego celu, a nie tylko końcowego efektu pracy.

Sfera społeczna (kompetencje społeczne, relacje z dorosłymi, relacje z rówieśnikami itp.)

Mocne strony dziecka: Kacper lubi bawić się z innymi dziećmi.

Słabe strony dziecka: chłopiec nie podporządkowuje się kierowanemu do grupy poleceniom. Na ogół robi to, co w danej chwili go interesuje.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze: nagradzanie i wzmacnianie pozytywnych zachowań dziecka.

Samodzielność

Mocne strony dziecka: chłopiec samodzielnie myje zęby, potrafi założyć skarpetki i spodenki, je samodzielnie przy użyciu łyżki i widelca, pije ze szklanki.

Słabe strony dziecka: Kacper nie sygnalizuje potrzeb fizjologicznych.

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze: chłopiec wymaga stałej opieki i nadzoru podczas wykonywania codziennych czynności.

Szczególne uzdolnienia:

brak informacji

Stan zdrowia ucznia w tym przyjmowane leki:

Dziecko z zespołem Downa, z ciąży prawidłowej, urodzone w 37. tygodniu życia płodowego, z wagą urodzeniową 3280 g, długość 54 cm, 9 punktów w skali Apgar. Po urodzeniu przeszło operację z powodu zrośnięcia dwunastnicy z przegrodą źreniczą. Od drugiego tygodnia życia dziecko rozpoczęło intensywną rehabilitację psychoruchową (między innymi metodą Bobath).

Małgorzata Stanlik • IPET dla dziecka z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji przedszkolnej •

Potrzeby wynikające z diagnozy dziecka w danym obszarze:

- Dziecko wymaga dalszej specjalistycznej opieki.
- Kontynuowania rehabilitacji ruchowej ukierunkowanej na normalizację napięcia mięśniowego.

Inne obszary ważne z punktu widzenia funkcjonowania dziecka:

brak informacji

Podpis uczestników zespołu

Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny

Dane ucznia

- Imię i nazwisko ucznia: **Kacper**
- Data urodzenia: **2011**
- Dane przedszkola: **Przedszkole Publiczne**
- Grupa: **5**
- Wychowawca: **Barbara C.**
- Koordynator zespołu: **Małgorzata S.**
- Nr orzeczenia: brak informacji
- Data wystawienia orzeczenia: brak informacji
- Podstawa opracowania IPET-u: **upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim**
- Czas realizacji programu: **rok szkolny 2014/2015**

Cele

Edukacyjne

Ogólne:

- wszechstronne stymulowanie rozwoju poznawczego dziecka,
- poszerzanie podstawowej wiedzy o najbliższym otoczeniu.

Szczegółowe:

- wzbogacanie zasobu wiadomości o otaczającą dziecko rzeczywistości;
- doskonalenie koncentracji uwagi;
- rozwijanie myślenia przyczynowo-skutkowego;
- usprawnianie koordynacji wzrokowo-ruchowej;
- doskonalenie motoryki małej i dużej;
- kształcenie funkcji słuchowo-językowych w zakresie słuchu fonematycznego, fonemowego, pamięci słuchowej;
- usprawnianie funkcji wzrokowo-przestrzennych.

Terapeutyczne

Ogólne:

- kształtowanie umiejętności społecznych.

Szczegółowe:

- kształtowanie i doskonalenie umiejętności komunikacyjnych;
- kształtowanie i doskonalenie umiejętności wypełniania ról społecznych;
- kształtowanie poczucia własnej wartości;
- doskonalenie umiejętności mówienia o swoich potrzebach, wyrażania opinii, przekonań;
- doskonalenie umiejętności przestrzegania zasad i reguł panujących w grupie;
- doskonalenie czynności samoobsługowych związanych z jedzeniem, ubieraniem, higieną osobistą, zgłaszaniem potrzeb fizjologicznych.

Zakres dostosowań:

Warunki zewnętrzne (w tym stanowisko pracy):

- Dziecko powinno zajmować miejsce blisko nauczyciela.

Organizacja pracy na zajęciach:

- Częste odwoływanie się do konkretności.
- Udzielanie dodatkowych wyjaśnień i wskazówek, sprawdzanie rozumienia treści poleceń.
- Zachęcanie do udziału w zabawach, gdzie obowiązują reguły (uczenie zasad, wskazywanie zależności przyczynowo-skutkowych).
- Stosowanie konsekwencji w postępowaniu, stawianie jasnych granic, co wolno, a czego nie.
- Stała kontrola i przypominanie o obowiązkach.
- Stopniowe wydłużanie czasu pracy dziecka.

Egzekwowanie wiedzy:

- Systematyczne przechodzenie od zadań łatwiejszych do coraz to trudniejszych (na miarę możliwości dziecka).
- Dostrzeganie wysiłku dziecka wkładanego w realizację poleceń, a nie tylko końcowego efektu pracy.
- Ciągłe powtarzanie i wykorzystywanie w życiu codziennym czynności, które chłopiec już opanował i nad opanowaniem których pracuje.

Motywowanie i ocenianie:

- Stwarzanie sytuacji umożliwiających dziecku osiągnięcie sukcesu.
- Prezentowanie osiągnięć chłopca na tle grupy rówieśniczej.
- Częste stosowanie wzmocnień pozytywnych.
- Kształtowanie postawy odpowiedzialności i zachęcanie do finalizowania rozpoczętych działań.

Sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne:

- nie wymaga

Inne:

- nie wymaga

Zakres zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów (kto w ramach jakich zajęć i jakie działania podejmuje)

Zakres działań o charakterze rewalidacyjnym

- „Otaczanie dziecka mową” – zgodnie ze wskazówkami logopedy – tzw. odgrywanie podwójnej roli, czyli prowadzenie z dzieckiem rozmowy.
- Rozwijanie słuchu w zabawie – celowe organizowanie wrażeń słuchowych dziecka, obserwacja jego reakcji; onomatopeje – wyrazy dźwiękonaśladowcze; wykorzystywanie do zabaw naturalnych dźwięków z otoczenia; zabawy słuchowe z instrumentami (natężenie, czas trwania, częstotliwość dźwięków).
- Nauczanie w oparciu o naśladownictwo (działanie odtwórcze).
- Udzielanie niezbędnej pomocy przy wykonywaniu czynności.
- Nagradzanie słowne, emocjonalne.
- Udzielanie dodatkowych wyjaśnień i wskazówek.
- Dostosowanie tempa pracy do możliwości dziecka.
- Formułowanie prostych poleceń, wielokrotne ich powtarzanie.
- Stopniowanie trudności, rozpoczynanie prac od łatwiejszych zadań w celu uzyskania sukcesu przez dziecko.
- Częste odwoływanie się do konkretnego przykładu, sytuacji z życia codziennego.
- Stosowanie różnorodnych pomocy dydaktycznych (nauczanie polisensoryczne).
- Utrwalenie zdobytych umiejętności poprzez wielokrotne ich powtarzanie.
- Zachęcanie do samodzielnego wykonywania zadań.
- Dzielenie złożonych zadań na mniejsze jednostki w celu dokładnego opanowania ćwiczonych umiejętności.

Zakres działań o charakterze resocjalizacyjnym:

brak informacji

Zakres działań o charakterze socjoterapeutycznym:

brak informacji

Działania o innym charakterze:

brak informacji

Ustalenia dotyczące pomocy:

Formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniowi spośród podanych poniżej:

- zajęcia specjalistyczne: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym;
- porady i konsultacje.

Ustalenia dyrektora:

- Terapia logopedyczna prowadzona w roku szkolnym 2014/2015 poprzez zajęcia indywidualne w wymiarze 2 godzin w miesiącu.
- Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne prowadzone w roku szkolnym 2014/2015 poprzez zajęcia indywidualne w wymiarze 1 godziny w miesiącu.
- Terapia psychologiczna prowadzona w roku szkolnym 2014/2015 poprzez zajęcia indywidualne w wymiarze 1 godziny w miesiącu

Zajęcia rewalidacyjne i/lub resocjalizacyjne:

- rewalidacja

Formy i metody pracy

Rodzaj zajęć:

- podczas zajęć obowiązkowych, podczas zajęć dodatkowych

Formy pracy:

- zajęcia grupowe i zespołowe, zajęcia indywidualne

Metody pracy:

- muzyka relaksacyjna;
- Metoda Ruchu Rozwijającego W. Sherborne;
- czynne metody pracy: samodzielnych doświadczeń, zadań stawianych do wykonania;
- metoda malowania dziesięcioma palcami;
- uczenie poprzez naśladownictwo;
- terapia bajką;
- obserwacja, pokaz;
- teatrzyk pacynkowy;
- choreoterapia;
- ćwiczenia logopedyczne: oddechowe, fonacyjne, artykulacyjne, usprawniające motorykę i kinestezję narządów mowy, słuchu fonematycznego, autokontroli słuchowej;
- zajęcia aktywizujące z elementami kinezylogii edukacyjnej Denisona;
- Metoda Dobrego Startu;
- ćwiczenia H. Tymichovej;
- program rozwijający percepcję wzrokową M. Frostig.

Współpraca z rodzicami

Działania wspierające rodziców:

- bieżące informowanie rodziców o możliwościach i trudnościach dziecka;
- zapraszanie rodziców na zajęcia otwarte; obserwacja zachowań syna w grupie rówieśniczej

Małgorzata Stanlik • IPET dla dziecka z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim w edukacji przedszkolnej •

- udzielanie rodzicom informacji o możliwościach uzyskiwania pomocy; współpraca z instytucjami, organizacjami działającymi na rzecz rodziny, dziecka;
- udzielanie rodzicom wskazówek, instruktażu dotyczącego pracy z dzieckiem w zakresie różnorodnych sfer funkcjonowania;
- podejmowanie wspólnych oddziaływań prowadzących do integracji chłopca ze środowiskiem rówieśniczym.

Zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami w realizacji zadań

- Zapoznanie rodziców z podstawą programową wychowania przedszkolnego i włącznie ich do kształtowania u dziecka określonych wiadomości i umiejętności.
- Przygotowanie zestawu ćwiczeń logopedycznych do pracy z dzieckiem w domu.
- Ustalenie wspólnych form realizacji zaleceń z orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Współpraca z instytucjami

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Zakres współpracy:

- Systematyczna współpraca ze specjalistami w celu pozyskiwania informacji na temat funkcjonowania dziecka upośledzonego w stopniu lekkim.
- Konsultacje i porady dotyczące stosowania form, metod, środków dydaktycznych adekwatnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych chłopca.

Okres współpracy: rok szkolny 2014/2015

Osoby do kontaktu: A. N.

Placówka Doskonalenia Nauczycieli: brak informacji

Inne instytucje: brak informacji

Ocena efektywności pomocy udzielanej uczniowi

Obszar ewaluacji: Ewaluacja wyniku (które cele zostały osiągnięte?)

Opis (z podaniem przyczyn w przypadku, gdy cele i/lub zadania nie zostały zrealizowane):

Kacper jest bardzo pogodnym dzieckiem. Z zainteresowaniem obserwuje osoby, poruszające się przedmioty. Chłopiec orientuje się, gdzie położone są jego ubranka. Przy niewielkiej pomocy ze strony dorosłego potrafi założyć kurtkę, rozpiąć zamek. Umie wytrzeć sobie nos; wyrzuca chusteczkę do kosza. Dziecko myje buzię i ręce, a później je wyciera. Kacper zna i stosuje ogólne zasady zachowania; podaje rękę na powitanie, pozdrawia napotykaną osobę, domagając się nawiązania z nim kontaktu. Chłopiec jest lubiany zarówno przez rówieśników, jak i pracowników przedszkola. Zawsze chętnie uczestniczy w zajęciach. Nie chce wracać do grupy po skończonych ćwiczeniach. Odmawia wyjścia z pokoju. Tylko stanowcza postawa dorosłego sprawia, że dziecko wraca do grupy rówieśniczej.

Chłopiec komunikuje się z otoczeniem za pomocą gestów, mimiki, nieartykułowanych dźwięków, samogłosek, sylab. Rozumie i spełnia proste polecenia. Potrafi zainicjować zabawę. Czasami proponuje czynności, które go w danej chwili interesują. Wspólne przebywanie z Kacprem sprawia wiele przyjemności nie tylko dziecku, lecz także dorosłym. Ulubioną zabawą dziecka są zabawy masą rehabilitacyjną. Chłopczyk wie, w jaki sposób można zrobić wałek, wykonać wgłębienia, rozciągać paluszkami masę za pomocą kciuka i palca wskazującego. Z przyjemnością też ogląda książeczki.

Wskazuje przedmioty, zwierzęta prezentowane na ilustracjach. Umie ułożyć wieżę z klocków. Rozumie regułę „raz ja – raz ty”. Pomimo wielokrotnych prób dziecko nie radzi sobie z ułożeniem kubeczków od największego do najmniejszego. W prawidłowym wykonaniu tej czynności niezbędny jest gest wskazujący. Chłopczyk pracuje metodą prób i błędów. Działa bardzo często na zasadzie „pasuje – nie pasuje”.

Koncentracja Kacpra na wykonywanej czynności jest krótkotrwała. Tak było w przypadku klocków Dienes. Chłopczyk okazał zainteresowanie różnorodnymi kształtami, by po chwili zająć się samym pudełkiem i sposobem jego zamykania.

Dziecko cieszą też zabawy konstrukcyjne, a zwłaszcza rozkręcanie pociągu za pomocą śrubokręta i ponowne jego składanie.

Kacper sprawnie łąpie, rzuca i kopie piłkę. Utrzymuje równowagę, stojąc na jednej nodze, podskakuje obunóż. Chłopczyk lubi być trzymany za rączki; może wówczas przeskakiwać przez niewielkie przeszkody.

Niezbyt chętnie podejmuje się czynności grafomotorycznych. Rysuje prawą rączką. Trzyma przybór do rysowania uchwytem czteropunktowym. Rysunek dziecka jest na etapie bazgrot. Chłopiec rysuje linie tam i z powrotem. Umie posortować koraliki według określonego koloru i nałożyć je na drucik. Wkłada klocki w odpowiednie otwory wkładanki.

W momencie trudności rezygnuje z kontynuowania zadania. Trzeba go wówczas zachęcać do dalszych ćwiczeń, wykorzystując w tym celu wzmacnienia pozytywne. Aktywnie uczestniczy w zabawach tanecznych, muzycznych organizowanych w grupie.

Kacper lubi, gdy dzieci lub dorośli skupiają na nim uwagę, okazuje radość w kontaktach indywidualnych z osobami dorosłymi i rówieśnikami. W czasie zabaw dowolnych najczęściej bawi się sam, ale zdarza się też, że bawi się wspólnie z innymi dziećmi, np. w budowanie z klocków drewnianych, ustawianie krzesłek do jazdy pociągiem.

Po skończonej zabawie chłopiec potrafi sprzątać zabawki i odłożyć je na wyznaczone miejsce. Chętnie wykonuje innego rodzaju prace porządkowe, np. podlewanie kwiatów czy segregowanie wymieszanych klocków. Dostosowuje się do norm i zasad, jakie panują w grupie rówieśniczej – często przypominanych i egzekwowanych.

Kacper zaczął sygnalizować potrzeby fizjologiczne, lecz w dalszym ciągu „zdarzają mu się wpadki”.

Wnioski do dalszej pracy:

- intensywna stymulacja rozwoju poznawczego, głównie w oparciu o zabawę;
- rozbudzanie ciekawości otaczającym światem;

- zapewnienie wielozmysłowego poznawania rzeczywistości poprzez dostarczanie bodźców zmysłowych wzrokowych, słuchowych, dotykowych, smakowych, węchowych;
- usprawnianie motoryki dużej i małej oraz koordynacji wzrokowo-ruchowej;
- doskonalenie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem – ćwiczenia umiejętności słuchania i rozumienia mowy;
- mobilizowanie chłopca do działania, wzmacnianie pozytywnych przeżyć i emocji związanych z podejmowaniem aktywności;
- stawianie wymagań dostosowanych do możliwości dziecka; wspieranie Kacpra w procesie pokonywania trudności;
- dbanie o nawiązywanie przez dziecko prawidłowych kontaktów rówieśniczych, wdrażanie do współdziałania z dziećmi;
- w kontakcie z dzieckiem – przestrzeganie ustalonych reguł i zasad (cierpliwość i konsekwencja!);
- stwarzanie sytuacji gratyfikujących poznawcze zachowania.

Obszar ewaluacji: ewaluacja procesu (w jaki sposób zadania zostały zrealizowane?)

Opis (z podaniem przyczyn w przypadku, gdy cele i/lub zadania nie zostały zrealizowane):

Zaplanowane zadania zostały zrealizowane dzięki systematycznej współpracy nauczycieli, specjalistów i rodziców. Formy, metody, środki dydaktyczne, a także czas pracy z dzieckiem dostosowane były do jego indywidualnych możliwości i potrzeb psychofizycznych.

Wykorzystywanie w procesie edukacyjnym naturalnych sytuacji i zdarzeń związanych z codziennym funkcjonowaniem Kacpra przyczyniało się do łączenia wiadomości bliskich dziecku z treściami świeżo poznanymi. Umożliwiło to lepsze zapamiętywanie, przechowywanie i wykorzystywanie zdobytej wiedzy w praktycznym działaniu.

Odwoływanie się zaś do zainteresowań, upodobań chłopca, a także uwzględnianie

jego potrzeb, możliwości, uwarunkowań rodzinnych i środowiskowych ułatwiło realizację procesu poznawczego.

Ewaluacja:

- dostosowanie programu do możliwości i potrzeb dziecka, rodziny – wg pojawiających się potrzeb;
- ocena stopnia realizacji założonych celów (po I semestrze roku szkolnego, koniec roku szkolnego).

Sposoby ewaluacji:

- bezpośrednia obserwacja,
- analiza prac dziecka,
- rozmowy z rodzicami.

Wnioski do dalszej pracy: brak

Czytelne podpisy uczestników zespołu oraz podpis Dyrektora

BANK DOBRYCH PRAKTYK

